

RESSENYES

Setenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona

La Bisbal d'Empordà,
Generalitat de Catalunya,
Universitat de Girona, Diputació de Girona,
Consell Comarcal del Baix Empordà, 2004,
2 vols., 662 p.

La celebració, els dies 4 i 5 de juny de 2004, d'una nova edició de les Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona, aquest cop a la Bisbal d'Empordà, ha suposat una altra vegada un rècord de comunicacions presentades (129), que corresponen als treballs efectuats els anys 2002 i 2003. Es manté així la tendència creixent pel que fa a la vitalitat de l'arqueologia a les nostres comarques, un fenomen que venim observant (només cal fixar-se en les actes de les anteriors edicions) pràcticament des que, als anys 90, s'inicià i es consolidà sortosament aquesta útil iniciativa promoguda de manera permanent pel Servei d'Arqueologia de la Universitat de Girona, el Museu d'Arqueologia de Catalunya-Girona i la Universitat de Girona, amb la col·laboració de la Diputació de Girona i d'institucions polítiques i/o científiques locals o comarcals de la població on se celebra cadascuna de les edicions (en el cas que ens ocupa bàsicament el Consell Comarcal del Baix Empordà).

Fidel reflex de l'estat de salut de l'activitat en aquest camp essencial de la investigació històrica, una simple ullada a les actes d'aquestes VII Jornades permeten adonar-nos -malgrat el que comentàvem- que hi ha una continuïtat en les grans excavacions programades i tradicionals (Montbarbat, Ullastret, Pontós, Empúries, Ciutadella de Roses, Montsoriu...) que es manté la quantitat de projectes de abast mitjà, promoguts generalment per interès municipal (Turó Rodó, els Ametllers...) i que se solen estendre al llarg d'entre dues i cinc campanyes anuals, i que augmenten moderadament les excavacions d'urgència, la majoria de les quals -llevat d'algunes excepcions notables- són intervencions molt petites i puntuals, però no per això menys importants per coneixer el passat més reculat (o no tant, que s'ha fet molta arqueologia medieval i moderna) del nord-est de Catalunya.

De les 129 comunicacions publicades a les actes, 27 pertanyen a l'àmbit selvatà. En el camp de la prehistòria, hem de començar amb les intervencions en els jaciments paleolítics de la Bauma de la Xemeneia (Amer) i del Camp dels Ninots (Caldes de Malavella), amb la identificació d'interessants restes paleontològiques, per continuar amb una excavació al megàlit tossenc del Paradolmen de les Rates i acabar amb una nova campanya a la interessant necròpolis de l'edat del Bronze del Pi de la Lliura, a Vidreres.

L'època ibèrica compta amb quatre comunicacions, tres de les quals afecten poblats ja intervinguts en campanyes anteriors: Montbarbat, el Puig del Castell de Cassà, on s'ha pogut traçar la planta de la muralla i s'han excavat les primeres cases, i la finalització dels treballs al Turó Rodó de Lloret. La quarta comunicació fa referència

a una intervenció puntual d'urgència en una sitja prop de la carretera de Riudellots (Cassà de la Selva).

Pel que fa al món romà, continuen les excavacions a la gran vil·la dels Ametllers (Tossa), on s'han finalitzat els treballs a la *pars urbana* i se n'ha arrodonit i completat l'evolució històrica. També cal destacar la represa, després d'uns anys, de les investigacions a la vil·la romana de Montfullà (Besanó), on destaca la descoberta de traces d'ocupació d'època altmedieval. Pel que fa a la Caldes romana, dues comunicacions reflecteixen importants novetats en el coneixement de l'excel·lent conjunt termal de Sant Grau i el seu entorn immediat. Finalment, cal esmentar una intervenció a la Torratxa, el conegut monument sepulcral de Vilablareix, i la primera documentació de la fins ara desconeguda Torre dels Moros, a Llagostera.

Pràcticament la meitat de les comunicacions (14) pertanyen a excavacions d'època medieval i moderna. Tres fan referència a noves campanyes en els castells de Montsoriu, on s'ha excavat, sobretot, el cos de guàrdia, Sant Maurici (Caldes), del qual se n'ha pogut traçar la planta pràcticament completa, i Torcafelló (Maçanet), del qual s'ha localitzat l'entrada i on s'han identificat restes de l'ocupació romana anterior. Les intervencions en edificis de culte

s'han centrat en la neteja de Sant Martí de Querós (Sant Hilari) i en l'excavació de l'església vella de Sant Vicenç de Tossa, amb la identificació de precedents romànics. A Blanes, una intervenció d'urgència ha posat al descobert part de l'antiga muralla al carrer Ample i s'ha intervingut als entorns de la Font Gòtica. També s'han efectuat intervencions en dos ponts del Camí Ral, el del Riudevilla (Riudellots), que presenta tres fases successives, i el de la riera de Vallcanera (Sils), més malmès. Seguint el mateix camí, s'ha efectuat una intervenció prop de la Torre dels Frases, a Hostalric. Finalment, cal esmentar l'excavació de 13 sitges dels segles XI a XIII al polígon industrial de Cassà i l'estudi estructural i arqueològic de can Saragossa, a Lloret.

Les comunicacions selvatanes en aquestes setenes jornades clouen amb la revisió i l'actualització de la carta arqueològica de la comarca per part de la Generalitat de Catalunya, on hem de destacar la documentació d'alguns nous jaciments que enriqueixen enormement —com fan totes les intervencions que acabem de relacionar— la quantitat i la qualitat del coneixement històric de la Selva. De bell nou, doncs, poca cosa més podem fer que felicitar-nos per l'encert de les ja consolidades jornades d'arqueologia i esperar —no sense un punt d'ànsia, per què no dir-ho— que se celebrin les properes.

Joan Llinàs i Pol

LLINÀS POL, Joan;
MALLORQUÍ GARCÍA, Elvis;
MERINO SERRA, Jordi;
MONTALBÁN MARTÍNEZ, Carme

El castell de Sant Joan de Lloret

Col·lecció es Frares, número 7.
 Ajuntament de Lloret de Mar. 2003.
 216 pàgines.

Recordo, no fa massa temps, el primer cop que em vaig apropar al castell de Sant Joan de Lloret. La manca de senyalització va fer que em costés una mica trobar-lo. En aquell temps s'estaven portant a terme les tasques d'excavació arqueològica, que han aportat nova llum sobre les diverses fases de construcció i la seva evolució històrica. Tot plegat es recull en aquest llibre que, sens dubte, és molt més que el resultat d'una excavació. És el compendi d'un treball interdisciplinari d'arqueòlegs i historiadors que han sabut sintetitzar en una única obra la recerca arqueològica i la documental. Cada capítol conjuga l'aportació documental que proporciona la recerca als arxius amb la informació facilitada per les excavacions arqueològiques. La seva cronologia -a diferència de jaciments romans o prehistòrics- així ho ha permès, i la conservació dels documents també. Val la pena remarcar aquest punt perquè l'experiència ens demostra que en l'àmbit de la recerca no sempre s'aprofita amb tant d'encert l'ocasió d'elaborar un treball interdisciplinari. El

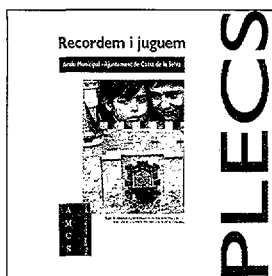
resultat és un llibre molt ben documentat que recull l'evolució històrica d'aquest castell des de la seva fundació al segle XI fins l'actualitat. Una cronologia tan àmplia d'ocupació del jaciment fa que la interpretació de les restes descobertes no resulti gens fàcil. La professionalitat dels autors i la comparació de les dades proporcionades per l'excavació amb la informació documental que s'ha pogut aplegar, bàsicament a l'Arxiu de la Catedral de Girona, on es conserva el fons de la Pabordia del mes de novembre, que és qui tenia la senyoria de Lloret en època feudal, fan que que el resultat sigui aclaridor, rigorós i contrastat.

El 1805 el castell va ser bombardejat pels anglesos i es posava fi a set segles d'actiu protagonisme en la història de Lloret. S'iniciava aquí un període d'abandonament que a mitjan segle XX va acabar per provocar l'enrunament de les restes de la torre que quedaven dempeus. Als anys seixanta s'hi van fer algunes intervencions arqueològiques de la mà del genealogista Armand de Fluvià, que prologa el llibre, i encara s'hi va fer una altra campanya el 1983 que també va comportar, per iniciativa de Joan Domènech, una reconstrucció idealitzada del que havia estat la torre de l'homenatge.

Les campanyes d'excavació de 2000 i 2001 van permetre documentar la planta completa del jaciment, van suposar la consolidació de les estructures existents i van possibilitar la seva museïtzació i la incorporació d'aquest element patrimonial als actius culturals amb què la promoció turística de Lloret volia promocionar el Mil·lenari de la vila.

L'Ajuntament de Lloret molt encertadament ha decidit incloure aquest llibre a la prestigiosa col·lecció *Es Frares*, dins la qual s'apleguen bona part dels millors títols de la historiografia lloretenca.

David Moré Aguirre

GREC

(Grup de Recerca d'Estudis Cassanencs)

Plecs

Ajuntament de Cassà de la Selva

Voldríem ressenyar en aquesta ocasió no una monografia, sinó una publicació seriada. La cultura a Cassà de la Selva s'ha vist notablement enriquida en els darrers dotze anys gràcies a una revista que porta per nom *Plecs*. L'any 1999 s'iniciava la segona època d'aquesta publicació nascuda entorn de l'Arxiu Municipal. Com en molts municipis, els arxius i els arxivers/es han portat a terme en els darrers anys una important tasca de difusió i divulgació de la història local, que ha vingut a cobrir grans buits i llacunes existents que clamaven al cel. En el cas de Cassà, l'Arxiu, de la mà de Dolors Grau, ha vehiculat un conjunt de gent diversa moguda per l'interès que els desperta el coneixement del passat del seu poble, i s'ha constituït això que actualment s'anomena Grup de Recerca d'Estudis Cassanencs. Un grup d'aquestes característiques no és fàcil d'aconseguir a tot arreu i els resultats de les seves recerques demostren la seva gran utilitat en l'àmbit de la història local. El resultat de la seva feina són els *Plecs*, que periòdicament ens van oferint treballs temàtics sobre aspectes de la història i la cultura de Cassà. És una publicació modesta, però molt digna i d'una gran utilitat social, que és l'autèntic bastió amb el qual compta la cultura en aquests moments.

És, en primer lloc, un portal on explicar la història del poble als cassanencs en general, i per les seves característiques resulta una gran eina pedagògica al servei de les noves generacions. Materials amb contingut i rigor científic, divulgatius i alhora concisos i amens per a un públic en edat escolar, són mèrits molt lloables que poques vegades conflueixen en una publicació. Desconec exactament quin és l'ús que en fa l'institut de la població, però sens dubte als arxivers i bibliotecaris d'arreu ens agradaria comptar amb publicacions com aquesta, que permetessin atendre correctament algunes de les peticions dels nostres usuaris.

En el darrer número que s'ha publicat i que porta per títol "Recordem i juguem", es repassa el món del joc i la joguina al llarg del segle XX. És un estudi "d'història petita", aquella que correspon a una anàlisi social menystinguda i oblidada fins fa ben poc, però que tanmateix permet copsar una subtil i escapoladissa imatge de la societat. És l'anàlisi de la vida quotidiana. Res de grans gestes o fets trascendents, sinó simplement allò amb el qual conviuen dia a dia les persones. I aquesta quotidianitat que a cada generació canvia, en ocasions permet entendre molt millor alguns comportaments i algunes situacions.

Tavernes, cafès i casinos, tartanes i camions, botigues, carrers, cases i places, ensenyament, indústria, festa, i un llarg etcètera de temes han estat ja tocats, de ben segur que n'hi ha molts altres en cartera. Tot plegat, i d'aquí a un temps, constituirà un corpus imprescindible per a un salt qualitatiu més important: la història de Cassà en majúscules, aquella que només podrà ser escrita des de Cassà i amb el coneixement d'aquestes coses petites, sovint menystingudes, sempre imprescindibles.

David Moré Aguirre

ALVARADO COSTA, Joaquim

Suro, carracs i taps.

Llagostera, 1753-1934.

Ajuntament de Llagostera, 2004.

219 pàgines.

Dins la col·lecció Beca Esteve Fa Tolsonas, l'Ajuntament de Llagostera ha tingut l'encert de premiar i publicar un treball documentat, rigorós i acurat sobre la història del suro al municipi. Llagostera, situada al capdavant de la depressió selvatana i encerclada pels massissos de les Gavarres i l'Ardenya coberts d'un mantell de *Quercus suber*, és un dels municipis gironins en els quals la indústria surera va assolir gran importància. Estudis com aquest, el d'Agustí Maria Vilà publicat l'any passat a Lloret, i d'altres que recentment han vist la llum, permeten demostrar la fal·làcia en la que s'ha basat la història de la industrialització a Catalunya durant molts anys. El tèxtil va ser important, però no ho són menys d'altres indústries com el suro, per exemple. Al nostre àmbit territorial el tèxtil va tenir un pes relatiu, mentre que la indústria surera va ser la capdavantera de les transformacions socials, econòmiques i polítiques al llarg del segle XIX i fins ben entrat el XX. Sortosament, a poc a poc la indústria surera va sortint de l'ostracisme historiogràfic al qual l'havien sotmès les visions unívoques del centralisme català. Un clar i esperançador exemple n'és l'organització el proper

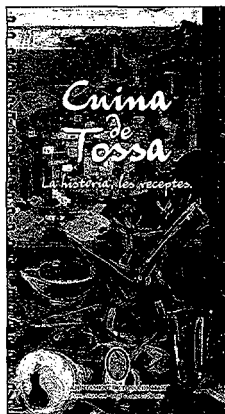
mies de febrer, per part del Museu del Suro de Palafrugell, d'un congrés internacional sobre el negoci surer, en el qual s'obriran noves i engrescadores línies de treball que de ben segur aprofundiran el coneixement que tenim del sector.

El treball de l'historiador figuerenc Quim Alvarado és un exemple precís i contundent per desmitificar les falses imatges que s'han transmès. L'interès de l'autor per la temàtica té una llarga trajectòria, i són diverses les seves publicacions sobre el suro. Per al cas de Llagostera, el seu treball cobreix un buit que restava provisionalment apedeçat per la publicació l'any 1992 a la revista *Crònica* de "Les indústries sureres a Llagostera" de Fina Blanch i Rosa Maria Massana.

Aquest llibre assoleix l'objectiu de mostrar-nos una imatge de la Llagostera surotapera, malgrat les dificultats existents per a la localització de les fonts documentals relatives a aquesta indústria, atès el llarg temps transcorregut d'ençà de la seva desaparició al municipi. Gran nombre de dades, correctament i encertada valorades, un petit recull d'imatges i unes interessants conclusions són els atractius que ofereix aquesta nova publicació. L'únic que potser s'hi troba a faltar és una anàlisi de les dinàmiques familiars i les estratègies matrimonials a partir d'alguna incursió genealògica, que permetria aprofundir en la realitat socioeconòmica que es generava entorn del sector surer.

Tanmateix no hi ha mai obres definitives perquè la recerca dia a dia ens obsequia amb petits grans descobriments, però sí que estem davant d'un treball de referència per a la història de la indústria surera a Llagostera. Els llagosterencs estan d'enhorabona, en poden estar ben satisfets.

David Moré Aguirre

MORÉ, David i CULLELL, Josep S. (coords.); TENEDOR, Carme
(transcripció de receptes)

Cuina de Tossa.
La història, les receptes.

Ajuntament de Tossa de Mar, 2003, 147 p.

És un tòpic afirmar que vivim en un món on tot canvia, però no es pot negar que la base d'aquest tòpic es fonamenta en una evidència ben significativa que tots podem percebre: moltes coses han canviat des que érem joves, moltíssimes des de la generació que ens precedeix, quasi tot des del temps dels nostres avis. Un món que havia romàs quasi immutable durant segles o, si volem, evolucionant lentament i adaptant-se a petits canvis d'abast parcial, s'ha vist en poc temps obligat a transformar-se d'una manera tan radical que podem dir, traspasades les portes del segle XXI, que ha deixat d'existir.

El procés ha estat tan ràpid que en aquest món transformat encara hi viuen moltes persones que van néixer i formar-se sota uns altres costums i sota unes altres premisses, i que mantenen vius (cada vegada més com una relíquia o sota unes formes de resistència tenaç pròpies només de la gent gran) coneixements que difícilment seran

transmesos a unes noves generacions que creixeran en un entorn que ben poques semblances tindrà amb el dels seus avis o besavis.

Ocasíó única per a tots els interessats en el coneixement del passat i obligació moral ineludible per als historiadors, aquesta circumstància possibilita el sorgiment d'estudis i publicacions que, encara que moltes vegades no sigui la seva intenció bàsica, aconseguen evitar que es perdi una part d'aquell món que cada vegada més pertany al passat.

La cuina, els costums culinaris, les menges, les receptes, formen part d'un dels aspectes primordials d'aquest vell món que se'n en va. Menjars ràpids, precuinats, grans congeladors, experiments culinaris de disseny i plats d'una assèpsia internacional inèdita fins fa ben poc han arraconat la vella cuina de segles a la taula de l'àvia o a la d'algun restaurant voluntariós, aliats amb un estil de vida que una de les darreres coses que proporciona és, precisament, temps i ganes de cuinar. És per això que recuperar i difondre la vella cuina s'ha convertit en una tasca gairebé obligada per a tots aquells que en tenen coneixement.

La Selva és una comarca afavorida en aquest sentit. Deixant de banda el fet que gaudeix d'una bona cuina tradicional, iniciatives com el cas de les cuineres de Sils han posat de manifest que no tan sols és possible evitar la pèrdua de les velles receptes de sempre, sinó que fins i tot aquest és un tema atractiu per al gran públic i fàcil de difondre; a tothom li agrada menjar bé...

Tossa ha entrat en aquest camp per la porta gran, amb un llibret sòlid i atractiu, ben documentat i amb el guiatge compartit d'historiadors i cuineres experimentades. El fruit ha estat una obra que esdevé un petit referent en el camp de la cuina tradicional i que té dues parts molt clares i diferenciades.

La primera part, després d'una introducció amb referències literàries a la cuina de Tossa (Maragall, Pla, Luján...), s'endinsa en les arrels i la història dels costums culinars locals, des d'època romana fins a unes dècades (no les últimes) del segle XX que encara molts recorden. La segona part la conformen les receptes que foren presentades en els diversos cursos de recuperació de cuina tradicional tossenca impartits entre els anys 2000 i 2003, i està precedida per les genealogies de les diferents cuineres, la majoria de les quals tenen arrels ben profundes a la mateixa Tossa.

Colofó encertadíssim d'aquests cursos, el llibre compleix a la perfecció dues comeses. Per una banda, difon i divulga un seguit de plats, alguns més coneguts que d'altres, alguns pròpiament tossencs i d'altres molt més estesos, que fan la publicació atractiva i útil per al gran públic. Per l'altra, i d'això ens n'hem de felicitar especialment, aconsegueix allunyar de l'oblit els principals components locals d'una cultura culinària que, altrament, d'aquí a ben pocs anys ja haurien passat a la història.

Joan Llinàs i Pol

BIBLIOGRAFIA COMARCAL

- Actes del congrés Els Castells Medievals a la Mediterrània Nord-Occidental celebrat a Arbúcies els dies 5, 6 i 7 de març de 2003.* Arbúcies: Museu Etnològic del Montseny, 2003, 580 p. il.
- Actes del 1r Simposi sobre la Descoberta Catalana d'Amèrica* (Arenys de Munt, Can Borrell, 3 de novembre del 2001). Arenys de Mar, 2003, 78 p.
- AA DD. "Excavacions arqueològiques al castell de Montsoriu. Campanyes 2002-2003". *Setenes Jornades...*, p. 441-450. (veg. *Setenes Jornades...*)
- AA DD. "II campanya d'excavacions (setembre de 2003) al jaciment del Plistocè superior de la Balma de la Xemeneia (Amer, la Selva)". *Setenes Jornades...*, p. 23-33. (veg. *Setenes Jornades...*)
- AA DD. *Joaquim Ruyra i Oms i la vila d'Arenys de Mar* [=Quaderns d'Estudis Arenyencs, 10]. Arenys de Mar: Ajuntament d'Arenys de Mar, Regidoria de Cultura, 2004, 64 p.
- AA DD. "Montbarbat (Lloret de Mar-Maçanet de la Selva, la Selva). Campanyes 2002 i 2003". *Setenes Jornades...*, p. 161-166. (veg. *Setenes Jornades...*)
- ALDEGUER SUCH, Pepi; Pere LLOBET PLANAS i Pilar GONZÁLEZ RUPÉREZ. *Què senten els pares. Trobades de pares. Tordera 2001-2002*. Tordera: Ajuntament de Tordera, Consell Escolar Municipal, 2003, 35 f. il.
- ALVARADO COSTA, Joaquim. *Suro, carracs i taps. Llagostera, 1753-1934*. Llagostera: Ajuntament de Llagostera, 2004, 219 p. il. [Beca d'investigació Esteve Fa Tolsanas, 2].
- AMBLÀS, Oriol. "Armament medieval i d'època moderna al castell de Montsoriu (Arbúcies-Sant Feliu de Buixalleu, Girona)". *Actes del congrés Els castells...*, p. 341-352. (veg. *Actes del congrés...*)
- Aquest any en fem 25. CEIP Sant Jordi*. Redacció i coordinació: Anna Camps et al. Maçanet de la Selva: CEIP Sant Jordi, 2004, 92 p. il.
- ARRANZ GASENI, David. *Delimitació de la intrusió salina al delta de la Tordera mitjançant F.D.E.M. Tesina* (Tut.: Lluís Rivero i Marginedas). Barcelona: UPC, Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Barcelona / Universitat de Barcelona, Facultat de Geologia, 2004, 100 f. il. col., gràf., mapes.
- BALLESTEROS SAGARRA, Enric. *L'entorn marí de Tossa de Mar, Lloret de Mar i Blanes / El entorno marino de Tossa de Mar, Lloret de Mar i Blanes*. Complementat amb adaptacions marítimes de rondalles de Jacint Verdaguer. Girona: Competium (col. Entorn i patrimoni de les comarques de Girona, 1), 2004, 127 p. il. col. [Text en català i castellà].
- BARRERA SUREDA, Santi [et al.]. *Aproximació al patrimoni històric i arquitectònic de Tordera*. Tordera: Ajuntament de Tordera (col. Tordera, 10), 2004, 239 p. il.
- BARRERAS BIESOT, D.; M.A. MARTÍNEZ BOTÍ; A. MARTÍNEZ GARCIA; I J. PRATS SEGURA. *Anàlisi de la pressió antròpica al Parc del Montnegre i el Corredor. Diagnosi ambiental del Parc*

- del Montnegre i el Corredor. Projecte final de carrera de Ciències Ambientals (Dir.: Martí Boada Juncà i Joan Rieradevall Pons). Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències, 2004, 255 p. il., gràf., map.
- Blanda. *Publicació de l'Arxiu Municipal de Blanes*, núm. 6 (2003), 186 p.
- BONNIN, Catalina. *Aurora Bertrana. L'aventura d'una vida*. Intr. I. Segura; ed. i epíleg G. Granell; il. L. Ral. Girona: Diputació de Girona (col. Josep Pla, 13), 2003, 255 p.
- BOTA-GIBERT, Josep. "Aproximació a la vida i l'obra de Rafael Bataller". *Blanda. Publicació de l'Arxiu Municipal de Blanes*, núm. 6 (2003: 36-57).
- BOU ILLA, Joan, i Jaume VELLVEHÍ ALTIMIRA. *Molrà el gra. Els molins de la baixa Tordera*. Argentona: La Comarcal ed., 2003, 95 p. il.
- BORRELL SABATER, Miquel, i Anna IGLESIAS COLL, *L'ensenyament a Riudarenes*. [A la portada: *Escola Josep Boada 1929-2004*]. Riudarenes: Ajuntament de Riudarenes (col. Riudarenes, ahir, ara i sempre, 2), 2004, 133 p. il.
- BOSCH CAÑET, Jaume. *Remembrances de l'Ardenya i les Gavarres i espais físics per conèixer*. Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, 2004, 48 p. il. + 1 mapa (38 x 63 cm pleg. a 19 x 21 cm).
- CABRA, Judit, i Gemma FONT. "Els conjunts ceràmics de la fase d'abandonament del castell de Montsoriu". *Actes del congrés Els castells...*, p. 559-574. (veg. *Actes del congrés...*)
- CABRÉ, Anna; Vicenç CARABASSA, Xavier CROSAS i Cristina MADRUGA. *Diagnosi de la ramaderia al Parc Natural del Montnegre i el Corredor. El cas de les explotacions d'oví i cabrum*. Projecte de fi de carrera (Dir.: Joan Rieradevall i Martí Boada). Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències, 2004, 1 v. paginació múltiple, il., gràf., taules, map.
- CAMPENY, Gerard; Bruno GÓMEZ, Sergio GARCÍA, David RIBA i Robert SALA. "Una aproximació al jaciment arqueopaleontològic inèdit del Camp dels Ninots (Caldes de Malavella, Girona)". *Setenes Jornades...*, p. 49-52. (veg. *Setenes Jornades...*)
- CANTAL BARRIS, Emili. *Diari d'Emili Cantal, 1939-1940*. Estudi, edició i notes de Dolors Grau. Llagostera: Ajuntament de Llagostera (col. Memòria. Records i testimonis, 2), 2004, 138 p.
- CANTALOZELLA, Assumpció. *Corpus de sang*. Barcelona: Proa (col. A tot vent, 413), 2004, 293 p.
- CARRERES PÉRA, Joan. "Sant Vicenç, el nostre Patró. En el XVIIè Centenari del seu Martiri". *Programa de Festa Major d'Hivern. Sant Vicenç 2004*. Tossa de Mar: Ajuntament de Tossa de Mar, 2004.
- CASAS, Josep M.; Sebastià GODAY i Pep SOLÀ, "Retrobament de Santa Coloma de Farners i Joan Vinyoli", *Revista de Girona*, 226, set-oct. 2004, p. 20-27.
- CASALS COLL, Gaspar. *Passejades a peu per Arenys de Munt*. Arenys de Munt: Ajuntament d'Arenys de Munt, Regidoria de Medi Ambient, 2003, 143 p. il. + 1 map. (42 x 59 cm pleg. a 18 x 11 cm).

- CASTELLS, J.; G. HERNÁNDEZ, D. ORTEGA, D. i G. DE PRADO. "Revisió i actualització de l'inventari del patrimoni arqueològic de la Selva". *Setenes Jornades...*, p. 645-651. (veg. *Setenes Jornades...*)
- CLARASÓ, Helena. "Les successions de la família propietària del Mas Tortadès". *Monografies del Montseny*, 19 (2004: 107-122)
- CODINA, Ferran; Maria Francesca JIMÉNEZ, Maria José LLOVERAS, Josep M. NOLLA i Lluís PALAHÍ. "La vil·la dels Ametllers (Tossa de Mar)". *Setenes Jornades...*, p. 201-214. (veg. *Setenes Jornades...*)
- COSTA SAVOIA, Ernest. "Les Gavarres i Ardenya. El portal verd de l'Empordà". Reportatge fotogràfic. *Descobrir Catalunya*, 70 (novembre 2003: 36-83).
- COSTA SAVOIA, Ernest, i Josep MATAS BALAGUER. *Les Gavarres. Muntanyes amigues*. Fotos: Ernest Costa Savoia; textos: Josep Matas Balaguer. Vallbona de les Monges: March, 2004, 128 p. principalment il. col., fot.
- COSTA, Lluís. "El forn de vidre, un tema a investigar", *Quadern de Sils*, 48. Sils, agost 2004, p. 9.
- COSTA, Lluís. *L'organització municipal. Entre el control i l'autonomia*. Sils: Ajuntament de Sils, 2003, 35 p.
- Custòdia. *Restauració del patrimoni de la parròquia de Lloret de Mar*. Lloret de Mar: Ajuntament de Lloret de Mar, 2004 (catàleg de l'exposició)
- DABAN MASSANA, Joaquim, "Els contrastos de la comarca de la Selva", en *Imatge i destí. Cartells turístics de les comarques gironines* (Catàleg de l'exposició. Dir. Antoni Monturiol, Dolors Vidal). Girona: Museu d'Art, 2003, p. 119-124.
- DESCLOT, Miquel. *Muntanyes relegades*. Barcelona: Proa (col. Perfiles, 48), 2004, 155 p.
- DOMÈNECH MONER, Joan. *Primer centenari del monument a l'Àngel. 1904-2004*. Lloret de Mar: Ed. Xino-Xano, 2004 (tríptic).
- DRAPER, Joan, i Jordi DRAPER. *Històries de Marc i d'en Terra. Anècdotes i rondalles de Lloret de Mar i la Selva Marítima*. Il·lustr.: Núria Draper. Lloret de Mar: Ajuntament de Lloret de Mar, Àrea de Cultura, 2004, 164 p. il.
- DRAPER, Jordi. "Tirada de l'art. Una escapada al Lloret més tradicional". Fotos: Mikel Arístregi. *Descobrir Catalunya*, 73 (feb. 2004: 82-90)
- ESTRADA LUTTIKHUIZEN, David. *Anàlisi de les aportacions dels cinc congressos de llengües per a finalitats específiques de Canet de Mar*. Treball de recerca de doctorat (Tut.: Roser Juanola Tarradellas). Universitat de Girona. Departament de Pedagogia, 2003 [Mecanoscrit] 71 f., relligats il. + 1 (CD)
- FABREGÀ, Míriam [et al.]. *Coneix Sant Iscle de Vallalta*. Il·lustr.: Josepa Verdaguer. Canet de Mar: Els 2 Pins / Sant Iscle de Vallalta: Ajuntament de Sant Iscle de Vallalta, 2003, 95 p. il. col.

- FERRER, Josep i Joan PUJADAS. *Sara Llorens. Pionera del folklore a Catalunya*. Pineda de Mar: Ajuntament de Pineda / Fundació Tharrats, 2004. 22 p.
- FIGUERAS CAPDEVILA, Narcís. "Els escriptors i la Selva. Creació i percepció del 60 al 80", en 60's versus 80's. *Literatura, música i arts visuals a Girona i a Catalunya (1960-1980)*. Girona: Museu d'Art de Girona / Amics del Museu d'Art, 2003, p. 99-115.
- FIGUERAS CAPDEVILA, Narcís, "Mn. Antoni M. Alcover a les nostres terres. Anada a les Guillerries i a Sant Hilari Sacalm (maig de 1909)". *Quaderns de la Selva*, 15 (2003: 227-238).
- FIGUERAS CAPDEVILA, Narcís, "De nou sobre Anton Busquets i Punset (1876-1934)". *Festa Major 2004*. Sant Hilari Sacalm: Ajuntament de Sant Hilari Sacalm, 2004, p. 18-20.
- FIGUERAS CAPDEVILA, Narcís, "El paisatge selvatà en la literatura" (Ponència a les Primeres Jornades de Medi Natural de la Selva. Riudarenes, 3 i 4 de juliol de 2004). *Quaderns de la Selva*, 16 (2004).
- FIGUERAS CAPDEVILA, Narcís, *Un recorregut literari per Tordera i el seu paisatge* (conferència pronunciada a Tordera el 17 d'agost de 2004). Cercle d'Història de Tordera (en premsa en llibre col·lectiu).
- FOLCH, Cristian, Joan LLINÀS, Carme MONTALBÁN, Alons RAMÍREZ i Marc SUREDA. "Les excavacions de l'any 2002 al castell de Torcafelló (Maçanet de la Selva, Selva)". *Setenes Jornades...*, p. 455-458. (veg. *Setenes Jornades...*)
- FOLCH, Cristian, Joan LLINÀS, Carme MONTALBÁN, Alons RAMÍREZ i Marc SUREDA. "Torcafelló (Maçanet de la Selva). Estructura i evolució d'un castell dels segles XI a XIII". *Actes del congrés Els castells...*, p. 465-471. (veg. *Actes del congrés...*)
- FOLCH, Cristian i Jordi MERINO. "Excavacions arqueològiques al castell de Malavella-Sant Maurici (Caldes de Malavella, la Selva). Campanyes 2002 i 2003". *Setenes Jornades...*, p. 451-454. (veg. *Setenes Jornades...*)
- FONT, Gemma; Joaquim MATEU, Sandra PUJADAS i Jordi TURA. "El comerç de la neu del Montseny en època moderna". *Monografies del Montseny*, 19 (2004: 133-156).
- FONT, Sandra i Marc SUREDA. "Sondeigs i excavacions a l'església vella de Sant Vicenç (Tossa de Mar, Selva)". *Setenes Jornades...*, p. 501-507. (veg. *Setenes Jornades...*)
- Fotoperiodisme i societat a la Costa Brava Sud. El Blanes de Joaquim Robert. 1960-1975*. Arxiu Municipal de Blanes (coord.). Blanes: Ajuntament de Blanes, 2004. 175 p. (catàleg de l'exposició).
- FRIGOLA, Josep; Joan LLINÀS i Jordi MERINO. "Les sitges medievals del polígon industrial de Cassà de la Selva (Gironès)". *Setenes Jornades d'Arqueologia de les comarques de Girona. La Bisbal d'Empordà*, 2004, p. 575-576. (veg. *Setenes Jornades...*)
- FUERTES, Maribel i Jordi MERINO. "El poblat ibèric de Puig del Castell (Cassà de la Selva, Gironès). Campanyes 2002 i 2003". *Setenes Jornades...*, p. 183-185. (veg. *Setenes Jornades...*)

- GARCIA PETIT, L. "Les restes d'au del castell de Montsoriu i el consum d'ocells durant l'edat mitjana", *Actes del congrés Els castells...*, p. 353-362. (veg. *Actes del congrés...*)
- GERONÈS DOMINGO, Marta, i Francesc ILLAMOLA SOBRIN. *Estudi de l'església i la rectoria de Sant Agustí de Sant Julià del Llor i catalogació de les masies de Sant Julià del Llor i Bonmatí* [Recurs electrònic]. Projecte de fi de carrera d'Arquitectura Tècnica (Dir.: Miquel Àngel Chamorro Trenado i Joan Fontàs Serrat). Universitat de Girona, Escola Politècnica Superior, Arquitectura Tècnica, 2004, 1 disc òptic (CD-ROM).
- GIL TORT, Rosa M. i Josep MARINÉ DURAN (coord.). *Miratges. 300 anys de projectes no realitzats a les comarques gironines*. Girona: Diputació de Girona, 2003, 316 p.
- GODAY, Sebastià, "Josep Beulas o la generositat agraïda", *Revista de Girona*, 224 (maig-juny 2004: 14-21).
- GÓMEZ, Maribel. *Aurora Bertrana. Encís pel desconegut*. Barcelona: Pòrtic (col. Dones del XX, 9), 2003, 125 p.
- GRANELL, Glòria. *Prudenci Bertrana. Els primers passos de l'artista*. Girona: Ajuntament de Girona (col. Història de Girona, 29), 2003, 255 p.
- GRAU PUJOL, Josep M. T. "Un inventari de l'arxiu de la duana marítima de Blanes del primer terç del segle XIX (1832)". *Blanda. Publicació de l'Arxiu Municipal de Blanes*, núm. 6 (2003: 70-75).
- HARO, Joaquim. *Quínto, quin curs el teu*. Il·lustr. Miquel Rabert. Barcelona: Barcanova (col. Sopa de llibres, 90), 2003, 156 p. principalment il.
- Hostalric. Una història dibuixada*. Dib. Valentí Revilla. [Hostalric: Ajuntament d'Hostalric], 2004, [44] p. il. col.
- JUAN-MUNS, Núria. "Els peixos en la dieta de Montsoriu", *Actes del congrés Els castells...*, p. 375-379. (veg. *Actes del congrés...*)
- JUBERT GRUART, Joaquim. *Puigvert. 65 anys d'imatges*, Fundació Fita, Girona, 2004, 93 p. il. [Textos corresponents a les exposicions *Puigvert/Fita, imatges d'una amistat* (Fundació Fita, del 4 de març al 29 de maig), *Puigvert fotògraf* (Sala d'exposicions del Museu d'Història de la Ciutat, del 10 de març al 18 d'abril), *Puigvert cineasta* (Museu del Cinema, del 3 al 29 de maig) i *Puigvert, la memòria d'un poble* (Can Roscada, del 3 d'abril al 29 de maig) sobre diverses facetes de l'obra de Joaquim Puigvert (1928-).]
- LLINÀS, Joan. "Conjunt termal de Sant Grau (Caldes de Malavella, Selva). Les excavacions arqueològiques de 2002". *Setenes Jornades...*, p. 253-258. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLINÀS, Joan. "Intervenció als terrenys annexos a la Torre dels Frares (Hostalric, la Selva)". *Setenes Jornades...*, p. 585-586. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLINÀS, Joan. "Un mosaic romà a Vidreres", *El Rec Clar*, 26 (juliol 2004: 4-6).
- LLINÀS, Joan; Elvis MALLORQUÍ, Jordi MERINO i Carme MONTALBÁN. *El Castell de Sant Joan de Lloret*. Lloret de Mar: Ajuntament de Lloret de Mar (col. Es Frares, 7), 2003, 216 p. il. + 1 map. pleg.

- LLINÀS, Joan; Elvis MALLORQUÍ, Jordi MERINO i Marc SUREDA. "El pont del Camí Ral sobre el Riudevilla (Riudellots de la Selva, Selva)". *Setenes Jornades...*, p. 409-411. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLINÀS, Joan, i Susanna MANZANO. "Intervenció arqueològica al carrer Ample de Blanes. Novès dades sobre el sistema defensiu de la ciutat en època medieval i moderna". *Setenes Jornades...*, 2004, p. 569-573. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLINÀS, Joan, i Jordi MERINO. "Excavació arqueològica en el Pont de la Riera de Vallcanera", *Quadern de Sils*, 46 (desembre 2003: 12).
- LLINÀS, Joan, i Jordi MERINO. "El pont del Camí Ral sobre la riera de Vallcanera (Sils, Selva)". *Setenes Jornades...*, p. 407-408. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLINÀS, Joan, i Jordi MERINO. "Intervenció a la Font Gòtica (Blanes, Selva)". *Setenes Jornades...*, p. 557-558. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLINÀS, Joan, i Jordi MERINO. "Intervenció arqueològica a la Torre dels Moros (Llagostera, Gironès)". *Setenes Jornades...*, p. 321-322. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLINÀS, Joan, i Jordi MERINO. "Intervenció a Sant Martí de Querós (Sant Hilari Sacalm, Selva)". *Setenes Jornades...*, p. 509-511. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLINÀS, Joan, i Jordi MERINO. "La sitja ibèrica de la carretera de Riudellots (Cassà de la Selva, Gironès)". *Setenes Jornades...*, 2004, p. 187-188. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLINÀS, Joan; Jordi MERINO i Carme MONTALBÁN, C. "El castell de Sant Joan de Lloret al segle XV". *Actes del congrés Els castells...*, p. 411-419. (veg. *Actes del congrés...*)
- LLINÀS, Joan; Jordi MERINO, Carme MONTALBÁN i Eva TEIXIDOR. "La campanya de 2003 al Turó Rodó (Lloret de Mar, la Selva). Excavació i consolidació d'estructures". *Setenes Jornades...*, p. 157-160. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLINÀS, Joan; i Carme MONTALBÁN. "Excavacions en el solar de l'Antiga Eycam (Caldes de Malavella, Selva)". *Setenes Jornades...*, 2004, p. 317-320. (veg. *Setenes Jornades...*)
- LLORENS DE SERRA, Sara. *Àlbum Sara Llorens*. Recull, notes biogràfiques i bibliogràfiques i edició de Joan Pujadas. Pineda de Mar: Ajuntament de Pineda de Mar, 2004, 400 p [Inclou la reedició dels opuscles: *Petit aplec d'exemples morals* i *Monòlegs per a infants*].
- LLORENS DE SERRA, Sara. *Epistolari (1901-1954)*. Recull, prefaci, notes i edició de Joan Pujadas i Marquès. Pròleg de Josep Ferrer i Costa. Barcelona: Fundació Pere Coromines (Biblioteca de ciències humanes, 3), 2004, 549 p.
- MACIÀ, Xavier i Pep SOLÀ, "Joan Vinyoli a Santa Coloma de Farners", *Serra d'Or* 537 (set. 2004: 25-28).
- MALUQUER FERRER, Joan (ed.). *Marines i boscatges. Als cent anys de l'eclosió literària de Joaquim Ruyra*. Blanes: Ajuntament de Blanes / Institut d'Estudis Catalans / Galerada, 2003, 254 p. il.

- Mapa de vegetació del Parc Natural del Montseny* [Recurs electrònic]. Parc Natural del Montseny en col·laboració amb Diputació de Barcelona i Diputació de Girona. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2004, 1 disc òptic electrònic.
- MAS PIMÀS, Albert. *Fibracolor. Mig segle d'història (1952-2002)*. Tordera: Ajuntament de Tordera (col. Tordera, 9), 2003, 288 p. [Premi Salvador Vendrell 2002].
- Matinals. *Quaderns d'història local*, 2 (2004). Malgrat: Ajuntament de Malgrat. 75 p. il. [Transcripcions i/o adaptacions de cinc conferències que es van dur a terme dins el cicle "Matinals d'història". Conté: Jesús BURGUEÑO. *La Tordera. De límit provincial a eix vertebrador d'una nova comarca*. Ramon ALBERCH. *Històries de la història. Reflexions sobre la divulgació de la història*. Joaquim M. PUIGVERT SOLÀ. *La història de l'ensenyament a Catalunya al llarg del segle XX amb algunes referències malgratenques*. Francesc ANTEQUERA, Miguel CABALLERO i Antoni RIEGO. *Resultats preliminars de les darreres intervencions arqueològiques a la vil·la romana de Santa Rita*. Lluïsa JULIÀ. Joaquim Ruyra, 1858-1939 i Ramon Turró, 1854-1926. *L'amistat de dos intel·lectuals*.]
- MAYMÓ REVERTER, Meritxell. *Les Orquídies del Montseny*. Granollers: Museu de Granollers, 2004, 156 p. il. col., fot.
- MERCADER, Assumpta i Lúdia MASSÓ. *El vaixell de las Palmeres*. Il·lustr.: Lúdia Massó. Malgrat: Ajuntament de Malgrat (col. Contes fantàstics de Malgrat, 4), 2004, 24 p. il. col.
- MORÉ AGUIRRE, David. "Rectorologi de Tossa". *Programa de Festa Major d'Hivern. Sant Vicenç 2004*. Tossa de Mar: Ajuntament de Tossa de Mar, 2004.
- MORÉ AGUIRRE, David. "L'interior de l'Església Parroquial de Sant Vicenç de Tossa". *Programa de Festa Major d'Hivern. Sant Vicenç 2004*. Tossa de Mar: Ajuntament de Tossa de Mar, 2004.
- MORÉ AGUIRRE, David. "Les últimes barques de pescadors a les platges de Tossa", *Festa Major d'Estiu. Sant Pere 2004*. Tossa de Mar: Ajuntament de Tossa de Mar, 2004. 60 p. (conté moltes il·lustracions).
- NEGRE DE BOFARULL, César. *Avaluació de l'estat hidrològic de la Tordera. Implicacions de les aportacions antròpiques en el balanç hídric*. Projecte fi de carrera de Ciències Ambientals (Dir.: Josep Mas-Pla). Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències, Secció de Ciències Ambientals, 2004, 117 p. il., gràf., map.
- NOLLA, Josep M., i Jordi SAGRERA. "La Torratxa. El monument sepulcral romà de Vilablareix (Gironès)". *Setenes Jornades...*, p. 259-263. (veg. *Setenes Jornades...*)
- NOLLA, Josep M., i Jordi SAGRERA. "La vil·la romana de Montfullà (Bescanó, Gironès)". *Setenes Jornades...*, 2004, p. 215-222. (veg. *Setenes Jornades...*)
- ORDEIX RIGO, Marc. *Els rius mediterranis. Catàleg de l'exposició permanent del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis*. Museu Industrial del Ter. Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis / Obres Socials Caja de Ahorros del Mediterráneo, Manlleu, 2004, 52 p. il. col. [Textos en català, castellà, anglès i francès].

- PABLO, Moisès de. "El boom dels fogons tradicionals: les cuïneres de Sils" (Reportatge. Fotogr.: Quim Giró). *Revista de Girona*, 223 (març-abril 2004: 22-29).
- PANCORBO, Ainhoa, i Albert LÓPEZ. "L'estudi arqueològic de can Saragossa (Lloret de Mar, la Selva)". *Setenes Jornades...*, p. 619-623. (veg. *Setenes Jornades...*)
- PARERA CUSÍ, Lluís. *El Condomini de Sant Cebrià. Les sortides al mar: Calella, Sant Pol i Sant Vicenç de Montalt*. Canet de Mar: Els 2 pins, 2003, 38 p. il.
- PASTELLS, Jaume. "Bandolers, lladres de camí ral", *Quadern de Sils*, 48 (agost 2004: 18-19).
- PASTELLS, Jaume. "Les Mallorquines, amb protagonisme des de fa segles", *Quadern de Sils*, 47 (abril 2004: 22-23).
- PEDRO, Mireia. "Prospeccions de jaciments paradolmènics a les comarques de l'Alt Empordà, Baix Empordà i la Selva". *Setenes Jornades...*, p. 95-97. (veg. *Setenes Jornades...*)
- PÉREZ, Xavier. "La documentació de can Batlle (abans Rovirola) ingressa a l'Arxiu Comarcal". *El Cric*, 97 (desembre 2003: 41).
- PLADEVALL FONT, Antoni. "Algunes notícies sobre el bandolerisme a Arbúcies". *Monografies del Montseny*, 19 (2004: 37-46).
- POL ALGUER, Zenon de. *Els embolics de Pedrito. Històries i llegendes de negrers i esclaus* (2a part). Arenys de Mar: Z.P.A., 2003, 128 p., [16] f. de làm. il.
- POMÉS VIVES, JORDI [et al.]. *Modest Furest, fundador d'El Vichy Catalán. Biografia i relats*. Pròleg de Joan B. Renart. Girona: Competium, 2003, 172 p. il.
- POMÉS VIVES, Jordi. *Un procés cap a la democràcia. Sant Pol de Mar (1975-2003). Història d'una crònica política local*. Ajuntament de Sant Pol de Mar, Sant Pol de Mar, 2003. 172 p. il.
- PONS, Enriqueta, i Alba SOLÉS. "El Pi de la Lliura (Vidreres, la Selva). Primera excavació sistemàtica any 2003". *Setenes Jornades...*, p. 99-108. (veg. *Setenes Jornades...*)
- PONS GURI, Josep M., i F. FORN I SALVÀ. *El Santuari de la Verge del Remei, del terme d'Arenys de Munt*. Arenys de Munt: Ajuntament d'Arenys de Munt, 2003, 134 p. il.
- PUJOL, Josep, "Puigvert, 65 anys d'un regal", *Revista de Girona*, 224 (maig-juny 2004: 13)
- QUERS, Caterina de. "Ricard Reñé Mir, apunts d'una recerca". *Blanda. Publicació de l'Arxiu Municipal de Blanes*, núm. 6 (2003: 92-99). [Sobre un mestre afusellat després de la Guerra civil]
- Ràdio Girona, 70 anys. *Crònica de la primera ràdio*. Enregistrament sonor. Locució, entrevistes i recerca: Mima Garriga. Producció: Ràdio Girona Cadena Ser. Girona: Música Global, 2004, 1 disc sonor [CD] 72 min. + 1 fullet. [Conté: Els inicis i la guerra (1933-1939); *Cautiva y desarmada* (1939-1940); Un règim etern (1939-1975); La creu i l'espasa; La ràdio a l'escola; Silenci; Enric Casademont; Els esports; La ràdio i l'oient; Retalls musicals; La publicitat; La ràdio i els nens; En català; El ciutadà recupera la paraula; Susqueda].

- RAMON VILA, Francesc Xavier, i Carles TORRAMILANS TORRA. *Anàlisi tecnològicconstructiu de Can Niern i els Vidals (Terme municipal de St. Julià del Llor i Bonmatí)* [Recurs electrònic]. Projecte de fi de carrera d'Arquitectura Tècnica (Dir.: Miquel Àngel Chamorro Trenado), Universitat de Girona, Escola Politècnica Superior, Arquitectura Tècnica, 2004, 1 disc òptic (CD-ROM).
- RUEDA, Josep Manuel, i Jordi TURA. "Montsoriu: gènesi, evolució i decadència d'un gran castell medieval", *Actes del congrés Els castells...* p. 37-66. (veg. *Actes del congrés...*)
- RUYRA, Joaquim. *Marines i boscatges. Aplec de narracions*. Barcelona: Edicions 62 (Nova Biblioteca Selecta, 1), 2004, 267 p.
- SAÍZ XIQUEÉS, Carles. *Guia històrica de Canet de Mar*, 2a ed. Canet de Mar: Els 2 Pins, 2003, 57 p. il.
- SAÑA, Maria, i Marian CUETO, M. "Adquisició, processament i consum dels animals entre els segles XII i XVI al castell de Montsoriu", *Actes del congrés Els castells...*, p. 327-339. (veg. *Actes del congrés...*)
- Sant Pol al mestre Tarridas. Homenatge en el centenari del seu naixement*. Sant Pol de Mar: Comissió Any Tarridas 2003 / Ajuntament de Sant Pol de Mar, 2003, 49 p. il. [Acompanya el CD "12 de 111. Sardanes de Josep M. Tarridas"]
- Setenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques Gironines (La Bisbal d'Empordà, juny de 2004)*. Com. org.: Aurora Martín, Montserrat Mataró, Josep M. Nolla; resp. ed. actes: Gerard Cruset. [s.l.]: Universitat de Girona [etc.], 2004, 2 v. il., gràf., map. [Enquadernat en espiral].
- SCHMID, Juli. *Els presidents del Casino a la seva segona època*. Llagostera: Casino Llagosterenc (col. Quaderns del Casino Llagosterenc, 1), 2003. 15 p.
- SOLER, Joaquim; David ORTEGA i Mireia PEDRO. "Intervenció al paradolmen de les Rates (Tossa de Mar, Selva)". *Setenes Jornades...*, p. 91-94. (veg. *Setenes Jornades...*)
- SYLVANIA [Esther Alonso García, Vanessa Bastida Vives, Míriam Galindo Fernández, Helena Saura Grau]. *L'educació ambiental al Parc del Montnegre i el Corredor, sector Montnegre*. Projecte de fi de carrera de Ciències Ambientals (Tut.: Martí Boada Juncà i Joan Rieradevall Pons). Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències, 2004, 197, [50] p. il., gràf., map. + 1 disc òptic (CD-ROM).
- TARRÉS TURON, Josep. "Les Guillerries, terra de refugi". *Ausa. Publicació del Patronat d'Estudis Osonencs*, XXI, 152 (2003: 195-200).
- TARRÉS TURON, Josep. "L'arquitecte Pere Garcia Fària a les comarques de Girona", *Revista de Girona*, 222 (gener-febrer 2004: 50-53).
- TORDERA XANDRI, Ferran. *Estudi històric, constructiu i patològic de l'Ermita de Santa Maria de Vallclara*. Projecte de fi de carrera d'Arquitectura Tècnica (Dir.: Miquel Àngel Chamorro). Escola Politècnica Superior, Universitat de Girona, 2004 [Recurs electrònic: 1 disc òptic CD-ROM].

- VALLS COLL, Domènec. "Les drassanes de Blanes". *Blanda. Publicació de l'Arxiu Municipal de Blanes*, núm. 6 (2003: 108-125).
- VENTURA, J. "Els ànecs de l'estany de Sils". *Quadern de Sils*, 48 (agost 2004: 12-13).
- VILÀ GALÍ, Agustí M. *Martirià Botet i Rosals. Armador i navilier de Lloret*. Pres. Joan Domènech. Lloret de Mar: Club Marina "Casinet" (núm. 16), 2004, 126 p.
- VILAGRAN, J. "El poblament vegetal de Sils: un refugi imprescindible per a la fauna ornítica", *Quadern de Sils*, 47 (abril 2004: 14-15).
- ZUCCHITELLO, Mario. "Construcció de la nova Església Parroquial de Sant Vicenç, màrtir". Programa de Festa Major d'Hivern. Sant Vicenç 2004. Tossa de Mar: Ajuntament de Tossa de Mar, 2004.